

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی

دوره ۱۰، شماره ۳۹، زمستان ۱۴۰۱

ص: ۱۶۲-۱۴۱

## ممیزی ارزیابی عملکرد در ورزش ایران با رویکرد تحلیل محتوا

مصطفی ملائی نژاد<sup>۱\*</sup> - حمیدرضا گوهررستمی<sup>۲</sup> - رحیم رضائی نژاد<sup>۳</sup>

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. ۲. استادیار مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران. ۳. استاد مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و

علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۳، تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۵/۲۳)

### چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی مطالعات حوزه ارزیابی عملکرد در ورزش ایران با رویکرد تحلیل محتوا در بازه زمانی ۱۴۰۰-۱۳۸۰ بوده است. روش پژوهش بر مبنای راهبرد، توصیفی، از نظر مسیر اجرا، تحلیل محتوا و از نظر جمع آوری اطلاعات، اسنادی است. جامعه آماری تحقیق ۱۰۱ مقاله چاپ شده در حوزه ارزیابی عملکرد از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ در ایران بود. مقالات با کلیدواژه‌های مدیریت عملکرد، ارزیابی عملکرد، عملکرد ورزشی، عملکرد تیمی، موفقیت ورزشی، عملکرد مدیران، مربیان و داوران ورزش، موفقیت ورزشکار و عملکرد ورزشکاران در پایگاه‌های *Magiran*، *SID*، *Noormags* و *Ensani.ir* جستجو گردید. ابزار مورد استفاده چک‌لیست بود و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار *spss* استفاده شد. نتایج نشان داد از ۱۰۱ پژوهش، ۵۳ درصد به ارزیابی عملکرد فردی (مدیران / مربیان / داوران و ورزشکاران) و بقیه ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی اختصاص داشته است. ضمناً، بیشتر از مدل‌های ارزیابی عملکرد کارت امتیازی متوازن (BSC) و تحلیل پوششی سلسله‌مراتبی داده‌ها (AHP) استفاده شده است. در بیشتر تحقیقات از پرسشنامه محقق ساخته (۵۴/۵ درصد) استفاده شده که روایی بیشتر آن‌ها از نوع صوری و محتوایی (۳۰/۷ درصد) و پایایی بیشتر آن‌ها نیز با روش آلفا کرونباخ (۶۶/۳ درصد) بوده است. همچنین روش تحقیق از نظر راهبرد (توصیفی) ۸۸/۱ درصد، از نظر اجرا (پیمایشی) ۳۶/۶ درصد و از نظر هدف (کاربردی) ۸۱/۲ درصد بوده است. ضمناً از نظر روش نمونه‌گیری، غیر تصادفی هدفمند ۳۴/۷ درصد دارای بیشترین فراوانی بوده است. همچنین اکثر مقالات با هم‌پژوهی ۴-۳ نویسنده (۶۹/۲ درصد) انجام شده بود. با توجه به یافته‌های اختصاصی تر این تحقیق به نظر می‌رسد که ارزیابی عملکرد تیمی و عملکرد ورزشکاران، باید با مدل‌های دقیق و کمی‌تری ارزیابی شود. ضمناً استفاده از اطلاعات آماری دقیق و عینی، روش‌های ترکیبی روایی و پایایی و روش‌های مبتنی بر مدل‌های ریاضی پیشنهاد می‌شود.

### واژه‌های کلیدی

ارزیابی عملکرد، تحلیل محتوا، تیم ورزشی، سازمان ورزشی، ورزشکاران.

## مقدمه

هرچند این ارزیابی نتیجه محور یا مبتنی بر نتایج رقابت- هاست و نمی‌تواند میزان پیشرفت یا فرایند اجرای رقابت را نشان دهد. چه‌بسا، ورزشکاران و تیم‌هایی که نسبت به گذشته خود پیشرفت کرده‌اند، رکورد خود را ارتقا داده‌اند یا رقابت خوب و کیفی را به نمایش گذاشته‌اند. نتیجه نهایی یا پیروزی و کسب رتبه اول تا سوم مسابقات نمی‌تواند شاخصی کامل برای ارزیابی عملکردشان باشد. از طرف دیگر عملکرد نهایی تحت تأثیر متغیرهای پیش‌بینی نشده‌ای مانند شرایط میزبانی، داور و شانس قرار دارد. به همین دلیل باید موضوع تلاش<sup>۷</sup> و فرایند<sup>۸</sup> کار یا پیشرفت نیز مورد توجه قرار داد. البته همین موضوع پیچیدگی ارزیابی عملکرد در ورزش را نشان می‌دهد. دشواری و پیچیدگی ارزیابی عملکرد در ورزش کاملاً آشکار است، به همین دلیل همیشه مباحث و اختلاف نظر بسیاری بین دست‌اندرکاران ورزش وجود دارد و شاید توجه به مدل‌ها و روش‌های مختلف مدیریت عملکرد بتواند مدیران ورزش را بر اهمیت بیش‌ازپیش این مقوله آگاه سازد (۳۱).

از نظر علمی و کاربردی، عملکرد با مفاهیمی مانند کارایی و اثربخشی<sup>۹</sup> همپوشانی دارد؛ کارایی، مفهومی نسبی است که نتیجه یا عملکرد نهایی را بر اساس هزینه‌های مالی، مادی، زمان، انرژی جسمانی و روانی از دست رفته، تعداد آسیب‌دیدگی یا نوع و تعداد کارت‌ها و خطاها سنجیده می‌شود. اثربخشی نیز میزان دستیابی و تحقق اهداف ورزشکار یا تیم را در کوتاه و بلندمدت نشان می‌دهد که از نظر کمی و عینی مانند کارایی، نسبی است و از نظر کیفی میزان تأثیری است که در فرایند رشد ورزشکار و تیم و حتی بر همه مشارکت‌کنندگان آن رشته ورزشی می‌گذارد. البته این پیامد<sup>۱۰</sup> مهم یا نتایج بلندمدت نیز در

ارزیابی<sup>۱</sup> در کانون و مرکز هر سیاست، برنامه و فعالیتی قرار دارد که باید به اجرا گذاشته می‌شود و حتی، مسیر آینده آن‌ها را تعیین می‌کند. در دنیای پیچیده و متغیر امروز، دیگر نمی‌توان بدون ارزیابی عملکرد فردی و سازمانی به جلو گام برداشت و ارتقا یافت. دنیای ورزش نیز مملو از رقابت، پیچیدگی، سرعت و ابهام هست و همه فعالان این حوزه اجتماعی به‌طور مداوم در حال ارزیابی ورزشکاران، مربیان، مدیران، داوران و غیره هستند. مفهوم ورزش با رقابت یا مسابقه<sup>۲</sup> و سپس موفقیت یا پیروزی<sup>۳</sup> پیوندی ناگسستنی دارد و این پیوند در مفهوم "عملکرد"<sup>۴</sup> گسترش یافته است و معمولاً عملکرد نیز با نتیجه نهایی ورزشکار و تیم در رویدادهای ورزشی سنجیده می‌شود. از این رو در سطح فردی، ورزشکار می‌کوشد تا به بالاترین سطح یا اوج عملکرد برسد، در سطح باشگاهی و ملی (عملکرد سازمانی) نیز تلاش می‌شود در لیگ‌ها و رویدادهای ملی و بین‌المللی عملکرد بهبود یابد. از طرف دیگر، مشتریان و تمامی ذینفعان ورزش مدام در حال ارزیابی عملکرد مشهود و آشکار تیم‌های ورزشی هستند؛ بنابراین، ارزیابی عملکرد<sup>۵</sup> نه‌تنها در ذات و ماهیت ورزش وجود دارد، بلکه بسیار متداول و پذیرفته شده است؛ حتی برای ارزیابی عملکرد و پیش‌بینی نتایج مورد نظر در آینده از روش‌ها و مدل‌های ارزیابی عملکرد در سطوح مختلف فردی (ارزیابی عملکرد مدیران، مربیان، داوران و ورزشکاران)؛ و سازمانی (مانند باشگاهی و تیم‌های ملی) استفاده می‌کنند، به‌ویژه اینکه اعلام رسمی رتبه ورزشکاران، باشگاه‌ها و تیم‌ها در لیگ‌ها و مسابقات ملی و بین‌المللی نیز در حقیقت نوعی ارزیابی عملکرد محسوب می‌شود که در ورزش بسیار مهم است؛

6. Progress
7. Effort
8. Process
9. Efficiency & Effectiveness
10. Outcome

1. Appraisal
2. Competition
3. Success/ Wining
4. performance
5. performance management

مایل باشید میزان موفقیت یک سازمان یعنی عملکرد آن را اندازه‌گیری کنید باید تمامی عناصر فوق را مورد نظر داشته باشید (۸). در دنیای پیچیده و پیشرفته ورزش، تصمیم‌گیری درست، علمی و به‌موقع نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در شکست یا موفقیت دارد. در این میان تعداد معیارها و ملاک‌ها، پیچیدگی داده‌ها و پویایی محیط از عواملی است که مسئله ارزیابی در ورزش را با چالشی جدی مواجه کرده است. امروزه برای ارزیابی سازمان‌های ورزشی روش‌های علمی نوینی برگزیده شده است که با استفاده از این روش‌ها می‌توان با شناخت عوامل اثرگذار بر نتایج، معیارها و ملاک‌های مؤثر بر عملکرد سازمان‌ها را تعیین نمود (۴۷).

معمولاً حوزه‌های ارزیابی را می‌توان در دو حوزه فردی و سازمانی؛ و روش‌های ارزیابی را به دو گروه کمی و کیفی تقسیم کرد. در ارزیابی عملکرد علاوه بر افراد، عملکرد کلی سازمان و فرآیندهای مربوط به آن نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (۳۹). در حوزه فردی، عملکرد شغلی نیروهای انسانی مانند کارکنان، مربیان، داوران، مدیران و ورزشکاران ارزیابی می‌شود. البته در تیم‌های ورزشی، ارزیابی عملکرد مربیان و به‌ویژه ورزشکاران بسیار متداول است و عملکرد فنی و تاکتیکی آن‌ها با روش‌های مختلف کمی و آماری اندازه‌گیری می‌شود. در حوزه سازمانی، عملکرد سازمان‌های بزرگ و سطح کلان ورزش مانند وزارت ورزش و جوانان و ادارات استانی، فدراسیون‌های ورزشی و کمیته ملی المپیک با توجه به سیاست‌ها، اسناد بالادستی و اهداف اندازه‌گیری می‌شوند. در سال‌های اخیر استفاده از علم ریاضیات و شاخه‌های وابسته در علوم ورزشی به کمک مدیران، مربیان و صاحب‌نظران آمده است تا با بررسی عملکرد سازمان‌ها،

ارزیابی عملکرد کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد و دلیل آن این است که معمولاً در ارزیابی عملکرد به نتایج که عمدتاً در کوتاه‌مدت می‌توان دست یافت بیشتر از پیامد توجه می‌شود. ضمناً همیشه بعد از ارزیابی عملکرد، موضوع پاداش مطرح می‌شود. انتظار پاداش بعد از هر عملکردی بسیار طبیعی است، ولی باید در نظر گرفت که ورزشکاران و تیم‌هایی که تلاش یا پیشرفت کرده‌اند و یا اجرای خوبی صرف‌نظر از عملکرد یا نتیجه پایانی داشته‌اند به انتظار و دنبال پاداش هستند. به‌طور کلی، این بررسی کوتاه نشان می‌دهد ارزیابی سطوح مختلف عملکرد سازمانی، تیمی و فردی یکی از مسائل مهم ورزش است (۸).

امروزه بسیاری از محققین و کارشناسان در امور ورزشی بر این باورند که یکی از مهم‌ترین بخش‌ها و اولویت‌ها در ورزش سطح بالا، داشتن سیستمی یکپارچه و سازمان‌یافته برای مدیریت و ارزیابی عملکرد است (۶). حتی هدف نظارت و کنترل نیز اندازه‌گیری عملکرد جاری است تا فعالیت‌ها و اقدامات بر اساس اهداف و استانداردهای از پیش تعیین‌شده انجام گیرد و هدف اصلی آن تعیین ضعف‌ها و قوت‌های عملکرد است (۵). ارزیابی، فراگرد استفاده از تجارب گذشته برای اقدامات بهتر در حال و آینده است و امروزه ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی اهمیت بالایی پیدا کرده است. ارزیابی عملکرد، فرآیندی است که وجود آن در تمامی سازمان‌ها و در تمامی سطوح ورزشی ضروری به نظر می‌رسد. از طرف دیگر در مسیر ارزیابی عملکرد در ورزش همواره مشکلاتی وجود داشته است. لذا برای تعریف دقیق مفهوم عملکرد هر سازمان، باید به اهداف آن توجه کرد. عملکرد سازمانی مجموعه‌ای از ورودی‌ها، فرایندها، خروجی‌ها، پیامدها<sup>۱</sup> و تأثیرات<sup>۲</sup> است. بدیهی است چنانچه

5. Processes
6. Outputs
7. Outcomes
8. Impacts

1. Results
2. Reward
3. Control
4. Inputs

باشگاه‌های ورزشی و ورزشکاران برنامه‌ریزی‌های دقیق‌تری برای آینده داشته باشند. با استفاده از این روش‌های علمی نوین می‌توان با شناخت عوامل اثرگذار بر عملکرد این سازمان‌ها در تمامی سطوح عملکردی، به بهبود شرایط و موفقیت‌های آتی کمک نمود (۵) که در این باره از مدل جایزه کیفیت دمی‌نگ<sup>۱</sup>، مدل جایزه کیفیت ملی مالکوم بالدريج<sup>۲</sup>، مدل تعالی سازمانی اروپایی کیفیت<sup>۳</sup> (EFQM)، مدل ایزو<sup>۴</sup>، مدل مدیریت کیفیت جامع<sup>۵</sup>، مدل ریاضی برنامه‌ریزی آرمانی<sup>۶</sup>، الگوبرداری یا بنچ مارکینگ<sup>۷</sup>، مدل بازخورد ۳۶۰ درجه، تحلیل پوششی داده‌ها<sup>۸</sup> (DEA) و مدل کارت امتیازی متوازن<sup>۹</sup> بیشتر استفاده شده است.

در رابطه با ارزیابی عملکرد در ورزش، شاخص‌های فراوان و تقریباً مشابهی به‌عنوان مهم‌ترین شاخص‌های مؤثر بر عملکرد این کشورها در بازی‌های المپیک زمستانی و تابستانی ارائه شده است. برخی از این شاخص‌های مهم شامل شاخص جمعیت و تولید ناخالص داخلی (۵۲)؛ شاخص‌های ثروت، مزایای میزبانی، موقعیت آب و هوایی، و سیستم سیاسی (۵۰)؛ شاخص کل صنعت (۴۹)؛ شاخص‌های درصد شهرنشینی، مساحت و مذهب (۴۷)؛ شاخص‌های اقتصاد و محیط طبیعی (۵۳)؛ مزایای میزبان بودن، رسانه، سیستم سیاسی و فرهنگ ملی (۵۱)؛ شاخص‌های توسعه اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، میزان نهادینه شدن ورزش‌ها، سال و مدت عضویت در کمیته بین‌المللی المپیک (۴۸)؛ شاخص نرخ شهرنشینی و مساحت (۵۴) هستند. در حال حاضر، ملاک‌ها<sup>۱۰</sup> و شاخص‌هایی<sup>۱۱</sup> برای ارزیابی عملکرد ورزش کشور تعیین شده است. مثلاً در بخش

شاخص‌های پایش و ارزیابی مقاله چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۳۸۳ تصویب شده است پنج شاخص رتبه در مسابقات المپیک و جهانی، رتبه در بازی‌های آسیایی، نسبت جمعیت تحت پوشش ورزش همگانی به کل کشور، نسبت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به کل سرمایه‌گذاری ورزشی و سرانه فضاهای ورزشی برای اندازه‌گیری توسعه ورزش معرفی شده است. دفتر مطالعات فرهنگی مجلس شورای اسلامی نیز برای ارزیابی عملکرد برنامه چهارم در حوزه تربیت‌بدنی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ از هشت شاخص کمی سرانه فضاهای ورزش روباز و سرپوشیده، میزان مشارکت دانش‌آموزان در برنامه‌های ورزشی، میزان مشارکت زنان و مردان در برنامه‌های ورزش همگانی، میزان مشارکت زنان و مردان در برنامه‌های ورزش قهرمانی، تعداد باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، تعداد ورزشکاران حرفه‌ای و تعداد مدال‌های کسب‌شده در بازی‌های آسیایی و جهانی استفاده کرده است. در برنامه پنجم توسعه تربیت‌بدنی و ورزش کشور (۱۳۸۸) نیز ۱۰ شاخص در سه محور ورزش قهرمانی، همگانی و حرفه‌ای مشخص شده است. همچنین محققانی مانند صادقی آرانی و میرغفوری (۱۳۸۸)، مظفری و قره (۱۳۸۴) و ملایی (۱۳۹۳)، شاخص‌های فراوانی را برای توسعه‌یافتگی ورزشی استان‌های ایران و ورزش همگانی معرفی کرده‌اند<sup>۱۲</sup> (۳۶، ۳۸).

تحقیقات داخلی در این باره با تدوین نظارت و ارزیابی برنامه‌های ورزشی دانشگاه‌های دولتی کشور توسط هم‌متی نژاد و رضانی نژاد (۱۳۸۰) شروع شد و سپس طالب

9. Balanced Score Card

10. Criteria

11. Indexes/ Indicators

۱۲. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به کتاب مدیریت ورزش نخبه، رحیم رضانی نژاد و همکاران، انتشارات نشر شمال، ۱۳۹۴ مراجعه نمایید.

1. Deming Prize

2. Malcom Baldrig National Quality Award

3. European Foundation for Quality Management

4. Intrnational Standard Organization

5. Total Quality Management

6. Goal Programing

7. Benchmarking

8. Data Envolpment Analysis (DEA)

پور و کشتی‌دار (۱۳۸۸) جهت تدوین نظام ارزیابی برنامه‌های ورزشی دانشگاه‌های کشور از مدل تعالی سازمانی (EFQM) استفاده کردند (۲۴، ۴۱). محمدی (۱۳۸۹) نیز برای رتبه‌بندی کشورهای شرکت‌کننده در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۶ یک مدل ریاضی ارائه داد (۳۵). شفیعی (۱۳۹۱) با بررسی متغیرهای کلان اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تلاش کرد تا موفقیت کشورها در بازی‌های آسیایی را پیش‌بینی نماید (۲۰). شیرویه‌زاد و یزدانی (۲۰۱۴) در پژوهشی به ارزیابی عملکرد و رتبه‌بندی کشورهای آسیایی شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک تابستانی لندن (۲۰۱۲) از طریق تحلیل پوششی داده‌ها پرداختند (۲۱). ارزیابی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی نیز مورد توجه محققانی مانند یزدان‌پناه (۱۳۸۱)، اسدی (۱۳۸۲)، هنری (۱۳۸۲)، گودرزی و همکاران (۱۳۸۸) قرار گرفت (۸۱، ۳۴، ۴۲، ۳۲). برخی تحقیقات توسط کوزه-چیان و همکاران (۱۳۸۲)، کوچی (۱۳۹۰)، حیدری (۱۳۹۲) بر ارزیابی عملکرد هیئت‌ها و انجمن‌های ورزشی متمرکز شدند (۲۲، ۲۵، ۱۲). جعفری و همکاران (۱۳۸۸) ارزیابی عملکرد دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران و میرکاظمی (۱۳۸۸) به ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی و ورزش دانشگاه‌ها پرداختند (۳، ۳۹). سلیمانی دامنه و همکاران (۲۰۱۱) به ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی استان‌ها با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی پرداخت (۱۷).

پور و کشتی‌دار (۱۳۸۸) جهت تدوین نظام ارزیابی برنامه‌های ورزشی دانشگاه‌های کشور از مدل تعالی سازمانی (EFQM) استفاده کردند (۲۴، ۴۱). محمدی (۱۳۸۹) نیز برای رتبه‌بندی کشورهای شرکت‌کننده در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۶ یک مدل ریاضی ارائه داد (۳۵). شفیعی (۱۳۹۱) با بررسی متغیرهای کلان اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تلاش کرد تا موفقیت کشورها در بازی‌های آسیایی را پیش‌بینی نماید (۲۰). شیرویه‌زاد و یزدانی (۲۰۱۴) در پژوهشی به ارزیابی عملکرد و رتبه‌بندی کشورهای آسیایی شرکت‌کننده در بازی‌های المپیک تابستانی لندن (۲۰۱۲) از طریق تحلیل پوششی داده‌ها پرداختند (۲۱). ارزیابی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی نیز مورد توجه محققانی مانند یزدان‌پناه (۱۳۸۱)، اسدی (۱۳۸۲)، هنری (۱۳۸۲)، گودرزی و همکاران (۱۳۸۸) قرار گرفت (۸۱، ۳۴، ۴۲، ۳۲). برخی تحقیقات توسط کوزه-چیان و همکاران (۱۳۸۲)، کوچی (۱۳۹۰)، حیدری (۱۳۹۲) بر ارزیابی عملکرد هیئت‌ها و انجمن‌های ورزشی متمرکز شدند (۲۲، ۲۵، ۱۲). جعفری و همکاران (۱۳۸۸) ارزیابی عملکرد دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران و میرکاظمی (۱۳۸۸) به ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی و ورزش دانشگاه‌ها پرداختند (۳، ۳۹). سلیمانی دامنه و همکاران (۲۰۱۱) به ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی استان‌ها با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی پرداخت (۱۷).

بررسی تنوع روش‌ها و سازمان‌های ورزشی در تحقیقات ارزیابی عملکرد از سال ۱۳۸۰ نشان می‌دهد که با مرور و تحلیل محتوای این مطالعات می‌توان جهت‌گیری آتی پژوهش در این حوزه را تا حدی روشن کرد و پیش‌روی محققان آتی قرار داد. ضمناً سهم مقالات تحلیلی و مروری در خصوص ارزیابی عملکرد ورزشی بسیار ناچیز است و فقط می‌توان به تحلیل حضور کشتی ایران در بازی‌های المپیک

### روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش بر مبنای راهبرد، توصیفی، از نظر مسیر اجرا، تحلیل محتوا و از نظر جمع‌آوری اطلاعات، اسنادی است. جامعه آماری تحقیق ( $N=101$ ) مقاله چاپ‌شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ بود که این مقالات با کلیدواژه‌های مدیریت عملکرد ورزشی، ارزیابی عملکرد ورزشی، عملکرد سازمان‌های ورزشی، عملکرد تیم‌های ورزشی، عملکرد مدیران ورزشی، عملکرد مربیان ورزشی، عملکرد داوران ورزشی، عملکرد ورزشکاران و موفقیت ورزشکاران در پایگاه‌های SID، Magiran، Noormags و Ensani.ir جستجو گردید. نمونه پژوهش

قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم‌افزار اکسل<sup>۲</sup> و نرم‌افزار اس پی اس اس ۲۳ استفاده شد.

#### یافته‌ها

در بخش اول یافته‌ها، تحقیقات این حوزه طبقه‌بندی موضوعی شده‌اند. جدول ۱، مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح سازمان‌های ورزشی ملی مانند وزارت ورزش و جوانان، کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی، کاروان‌های ورزشی ملی را نشان می‌دهد.

به‌صورت تمام شمار و برابر با جامعه آماری در نظر گرفته شد. ابزار مورد استفاده در پژوهش شامل چک‌لیست بود. به‌منظور تعیین پایایی در این مطالعه دو نفر به‌طور مستقل از هم برای کدگذاری نشریات اقدام کردند و میزان توافق میان آنان (پایایی) با توجه به فرمول اسکات محاسبه شد (حدود ۸۰ درصد). برای اطمینان از روایی سیاهه کدگذاری، این سیاهه به همراه اهداف تحقیق، میان پنج نفر از کارشناسان ذی‌ربط توزیع شد و با اعمال نظرات کارشناسان و بازنگری نهایی، روایی صوری برگه مورد تأیید

جدول ۱. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح سازمان‌های ورزشی ملی

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	معرفی ابزار ارزیابی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی	۱۴۰۰	فسنقری، رضانی‌نژاد و قربانی
۲	تعیین مؤلفه‌های مدل مدیریت عملکرد منابع انسانی در وزارت ورزش و جوانان بر اساس رویکرد تحلیل محتوا	۱۳۹۹	خوشدل و همکاران
۳	طراحی نقشه راهبردی پژوهشگاه علوم ورزشی با استفاده از تکنیک کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۸	راسخ همکاران
۴	نقش سیگمای انسانی در بهبود عملکرد سازمان‌های ورزشی	۱۳۹۸	باقر پور و کارنیا شفارود
۵	بررسی تأثیر هم‌افزایی بین سازمانی فدراسیون‌های ورزشی با رویکرد بهبود عملکرد ورزش کشور بر اساس مدل داشبورد	۱۳۹۷	اسماعیل‌زاده قندهاری و خجسته
۶	تحلیل عملکرد کاروان ورزشی ایران در بازی‌های المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو	۱۳۹۷	زارعیان و همکاران
۷	رابطه مؤلفه‌های ارزیابی عملکرد در کارایی فدراسیون‌های ورزشی	۱۳۹۷	اسکندری دستگیری و همکاران
۸	رویکردی نوین در طراحی پرسشنامه ارزیابی عملکرد منابع انسانی در سازمان‌های ورزشی با استفاده از تکنیک طراحی مبتنی بر بدیهیات	۱۳۹۷	ظریفی و همکاران
۹	ارزیابی عملکرد منتخبی از فدراسیون‌های ورزشی ایران با استفاده از تحلیل پوششی داده‌ها با رویکرد به سیستم‌های فازی	۱۳۹۶	اسکندری دستگیری و همکاران
۱۰	ارزیابی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی بر اساس شاخص بنیاد مدیریت کیفیت اروپا: مطالعه موردی فدراسیون قایقرانی	۱۳۹۵	محمدی و همکاران
۱۱	ارزیابی و بهینه‌سازی عملکرد فدراسیون‌های ورزشی منتخب جمهوری اسلامی ایران با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها	۱۳۹۴	سراجی و همکاران
۱۲	تعیین مؤلفه‌های مدل مدیریت عملکرد منابع انسانی در وزارت ورزش و جوانان بر اساس رویکرد تحلیل محتوا	۱۳۹۲	هنری و همکاران
۱۳	طراحی نقشه راهبردی پژوهشگاه علوم ورزشی با استفاده از تکنیک کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۲	پارساجو و شعبانی بهار

۱۴	طراحی الگوی تلفیقی فرایند توانمندسازی، سیستم مدیریت استعداد و قابلیت هوشمندی سازمانی با استفاده از مدل سازی ساختاری- تفسیری در اداره های کل ورزش و جوانان کشور	۱۳۹۲	میرفخرالدینی و همکاران
۱۵	اولویت بندی عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو	۱۳۹۲	سجادی و همکاران
۱۶	ارزیابی و تحلیل عملکرد ایران در بازی های آسیایی در مقایسه با سایر رقبا	۱۳۹۲	عیدی و عسگری
۱۷	ارزیابی و تحلیل عملکرد کاروان های اعزامی ایران در بازی های پارالمپیک	۱۳۹۲	عیدی پور و همکاران
۱۸	ارزیابی و تحلیل عملکرد ورزشکاران ایران در بازی های المپیک تابستانی ( ۱۹۴۸ لندن- ۲۰۱۲ لندن)	۱۳۹۲	عیدی و همکاران
۱۹	تحلیل حضور کشتی ایران در بازی های المپیک: از لندن تا لندن	۱۳۹۱	عسگری و همکاران
۲۰	ارتباط TQM و اثربخشی در فدراسیون های ورزشی انفرادی منتخب کشور	۱۳۹۰	ذاکریان و همکاران
۲۱	نقش سیگمای انسانی در بهبود عملکرد سازمان های ورزشی	۱۳۸۹	همتی نژاد و همکاران
۲۲	بررسی تأثیر هم افزایی بین سازمانی فدراسیون های ورزشی با رویکرد بهبود عملکرد ورزش کشور بر اساس مدل داشبورد	۱۳۸۸	لقمان کشاورز و همکاران

بر اساس اطلاعات جدول ۱، بیشتر پژوهش ها در سطح کلان بر روی سازمان هایی نظیر برخی فدراسیون های ورزشی، ادارات تربیت بدنی، اداره کل ورزش و جوانان و تنها یک مورد روی کمیته ملی المپیک اجرا شده است (جدول ۱).

**جدول ۲. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح سازمان های ورزشی استانی**

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	ارزیابی عملکرد و رتبه بندی هیئت های ورزشی استان قم	۱۳۹۹	علیمردانی و همکاران
۲	تعیین شاخص های ارزیابی عملکرد اداره کل تربیت بدنی دانشگاه پیام نور با کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۹	کشاورز و میراحمدی
۳	تحلیل ابعاد عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان بر مبنای مدل کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۸	گوهررستمی و همکاران
۴	تبیین و پیاده سازی مدل ترکیبی کارت امتیازی متوازن و تحلیل پوششی داده ها در ارزیابی عملکرد و رتبه بندی هیئت های ورزشی	۱۳۹۸	کرمی و همکاران
۵	طراحی الگوی تلفیقی فرایند توانمندسازی، سیستم مدیریت استعداد و قابلیت هوشمندی سازمانی با استفاده از مدل سازی ساختاری- تفسیری در اداره های کل ورزش و جوانان کشور	۱۳۹۸	زارعی و همکاران
۶	طراحی مدل نظام جامع ارزیابی عملکرد هیئت های کشتی ایران	۱۳۹۸	بنی تمیم و همکاران
۷	مدل یابی معادلات ساختاری شاخص های ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان	۱۳۹۷	ملائی نژاد و همکاران
۸	ارائه مدل تحلیل خوشه بندی خاکستری در ارزیابی عملکرد و رتبه بندی هیئت های ورزشی	۱۳۹۷	سلیمی و همکاران
۹	ارائه و پیاده سازی مدل کارت امتیازی متوازن- تحلیل خوشه بندی خاکستری، در ارزیابی عملکرد و رتبه بندی اداره های ورزش و جوانان	۱۳۹۷	سلیمی و خداپرست
۱۰	شناسایی و اولویت بندی شاخص های ارزیابی عملکرد مؤسسات تربیت بدنی دانشگاه های علوم پزشکی ایران با استفاده از رویکرد کارت امتیازی متوازن و فرایند تحلیلی سلسله مراتبی	۱۳۹۷	متقی و همکاران
۱۱	طراحی نظام ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان	۱۳۹۶	ملائی نژاد و همکاران
۱۲	ارزیابی عملکرد و رتبه بندی هیئت های ورزشی استان قم	۱۳۹۴	عسکریان و همکاران
۱۳	مدل سازی و سنجش عملکرد انجمن های ورزشی دانشجویی دانشگاه های دولتی ایران	۱۳۹۴	قربانی و همکاران

۱۴	تحلیل ابعاد عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان بر مبنای مدل کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۳	سجادی و سلیمانی دامنه
۱۵	تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد اداره کل تربیت‌بدنی دانشگاه پیام نور با کارت امتیازی متوازن	۱۳۹۳	محمدحسن کشاورز و همکاران
۱۶	تبیین و پیاده‌سازی مدل ترکیبی کارت امتیازی متوازن و تحلیل پوششی داده‌ها در ارزیابی عملکرد و رتبه‌بندی هیئت‌های ورزشی	۱۳۹۲	شعبانی بهار و همکاران
۱۷	طراحی مدل نظام جامع ارزیابی عملکرد هیئت‌های کشتی ایران	۱۳۹۰	فرجی و پورسلطانی

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بیشترین مقالات در حیطه ارزیابی عملکرد سازمان‌ها در استان‌های گیلان و سپس استان قم انجام شده است. از طرفی بیشتر مقالات این حوزه روی ادارات کل ورزش و جوانان و بعد از آن بر

هیئت‌های ورزشی انجام شده است و کمتر به ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها و انجمن‌های ورزشی پرداخته شده است (جدول ۲).

### جدول ۳. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	اثر ذهن کارآفرینانه بر عملکرد در باشگاه‌های ورزشی غرب ایران	۱۳۹۸	زردتشیان و مرادی
۲	شناسایی معیارهای ارزیابی ارائه کیفیت خدمات و عملکرد باشگاه‌های تندرستی بانوان شهر مشهد با روش ترکیبی FAHP و QFD و BSC	۱۳۹۶	کشتی دار و همکاران
۳	رتبه‌بندی عوامل مدیریتی و حرفه‌ای باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی شهر کرمانشاه	۱۳۹۴	سلیمانی و همکاران
۴	شناسایی، وزن دهی و اولویت‌بندی شاخص‌های ارزیابی عملکرد باشگاه‌های ورزشی	۱۳۹۳	شفیعی و همکاران
۵	ارزیابی عملکرد تیم‌های لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از مدل تلفیقی AHP و DEA	۱۳۹۳	سلیمانی دامنه و همکاران
۶	تأثیر تغییرات مدیریتی بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال لیگ برتر ایران	۱۳۹۳	رضانی نژاد و همکاران
۷	تعیین و اولویت‌بندی عوامل مدیریتی و اجرایی مؤثر بر خصوصی‌سازی باشگاه‌های ورزشی با روش AHP	۱۳۹۱	پاداش و همکاران
۸	ارتباط بین توانمند سازها و نتایج در تعالی سازمانی باشگاه‌های فوتبال تهران در لیگ برتر ایران (بر اساس مدل EFQM)	۱۳۸۸	زنگنه و همکاران

بر اساس داده‌های جدول ۳، بیشتر پژوهش‌ها در سطح میانی عملکرد ورزشی به خصوص تیم‌های ورزشی به بررسی عوامل مدیریتی مؤثر بر عملکرد باشگاه‌های ورزشی پرداخته شده است؛ در حالی که عوامل متعددی از جمله عملکرد

تیمی ورزشکاران، عملکرد کادر (تیم) فنی و مربیان نیز بر موفقیت و عملکرد تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی تأثیرگذار می‌باشد و لازم است به این ابعاد مهم توجه شود (جدول ۳).

### جدول ۴. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح فردی (مدیران ورزش)

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	شناسایی و رتبه‌بندی عوامل موفقیت مدیران باشگاه‌های لیگ برتر فوتبال در ایران	۱۳۹۹	ماجدی و همکاران
۲	مدل‌یابی ساختاری الگوی شایستگی مدیران تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها منطبق بر فرهنگ اسلامی	۱۳۹۷	چراغ بیرجندی و همکاران

۳	بررسی ارتباط بین ویژگی‌های کارآفرینی مدیران با عملکرد در باشگاه‌های ورزشی	۱۳۹۶	تپه رشی و همکاران
۴	ارزیابی نگرش کارآفرینانه مدیران باشگاه‌های ورزشی بانوان شهر تهران و ارائه راهکار(دولتی و خصوصی)	۱۳۹۶	محمدکازمی و همکاران
۵	رویکردی نوین در طراحی پرسشنامه ارزیابی عملکرد منابع انسانی در سازمان‌های ورزشی با استفاده از تکنیک طراحی مبتنی بر بدیهیات	۱۳۹۶	ظریفی و همکاران
۶	تدوین مدل تفکر استراتژیک به منظور ارتقای عملکرد مدیران ورزشی مطالعه موردی: (فدراسیون‌های ورزشی جمهوری اسلامی ایران)	۱۳۹۶	موسویان و همکاران
۷	ارزیابی و اولویت‌بندی مهارت‌های مدیران ورزش و جوانان استان مازندران	۱۳۹۵	سیدی نجات و همکاران
۸	شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های انتخاب مدیران سازمان‌های ورزشی به روش تحلیل (AHP) سلسله مراتبی	۱۳۹۴	فرید فتحی و همکاران
۹	نقش کارت امتیازی متوازن در ارزیابی عملکرد مدیران	۱۳۹۴	بهریزی و صمیمی
۱۰	تعیین ارتباط بین روابط بین فردی با عملکرد مدیران ورزشی استان گیلان	۱۳۹۳	حسین پور و همکاران
۱۱	تأثیر نگرش کارآفرینانه بر عملکرد مدیران ورزشی (مورد مطالعه: فدراسیون کشتی جمهوری اسلامی ایران)	۱۳۹۱	محمدکازمی و همکاران
۱۲	رابطه بین تعهد سازمانی و عملکرد مدیران تربیت‌بدنی سازمان‌های استان مرکزی	۱۳۸۷	خسروی زاده و همکاران
۱۳	مهارت‌های انسانی برای مدیران ورزشی (شاخص و ملاک‌ها از دیدگاه مدیران)	۱۳۸۵	نادریان و امیرحسینی

بر اساس جدول شماره ۴، پژوهش‌های این حوزه فقط مشخص کرده‌اند اما باین وجود مشکلات مدیریتی همانند مهارت‌ها، معیارها و شاخص‌های مدیران ورزشی را گذشته همچنان در ورزش کشور وجود دارد (جدول ۴).

#### جدول ۵. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح فردی (مربیان ورزش)

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	تأثیر مدیریت مدیران ورزشی و عملکرد مربیان در توسعه استعدادیابی فوتبال ایران	۱۳۹۹	قبادی عنصرودی و همکاران
۲	شناسایی و ارزیابی مولفه‌های عملکردی مربیان ورزش دانشگاهی ایران (مطالعه موردی: المپیاد دانشجویی دوازدهم)	۱۳۹۵	اسمعیلی و رضایی
۳	تحلیل عاملی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان زن لیگ برتر والیبال ایران	۱۳۹۳	رضانی نژاد و همکاران
۴	ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی با بازخورد ۳۶۰ درجه: مطالعه موردی معلمان شهرستان پارسپان	۱۳۹۳	موسوی راد و همکاران
۵	شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان زن والیبال ایران	۱۳۹۲	صاحبکاران و همکاران
۶	تحلیل عاملی شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان حرفه‌ای فوتبال ایران	۱۳۹۲	روحانی و همکاران
۷	شناسایی و اولویت‌بندی معیارهای ارزیابی عملکرد معلمان تربیت‌بدنی به روش تحلیل سلسله مراتبی	۱۳۹۲	میر کازمی و همکاران
۸	مطالعه اکتشافی معیارهای ارزیابی عملکرد مربیان ملی کشور	۱۳۹۱	معماری و همکاران
۹	مقایسه شاخص‌های ارزیابی عملکرد مربیان باشگاهی از دیدگاه کارشناسان، ورزشکاران و مربیان	۱۳۹۱	رضانی نژاد و همکاران
۱۰	ابعاد ارزیابی عملکرد مربیان ملی کشور- ارائه مقیاس اندازه‌گیری	۱۳۹۰	حمیدی و همکاران

بر اساس جدول شماره ۵، مربیان ورزشی یکی از مهم‌ترین ابعاد مؤثر عملکرد ورزشی در سطح فردی هستند. مربیان ورزشی نقش بسیار مهمی بر تعلیم و تربیت ورزشکاران دارند. آنچه که به نظر می‌رسد بسیار حائز اهمیت هست توجه به این موضوع می‌باشد که مربیان را نباید صرفاً بر اساس عملکرد سنجید بلکه باید به عوامل

فرآیندی از جمله حفظ و نگهداری تیم، رفتارهای کاری و فنی آموزش و رشد ورزشکار، روابط عمومی، مدیریت تیم، امور مالی که بر عملکرد یک مربی تأثیرگذار هست توجه ویژه‌ای نمود (جدول ۵).

جدول ۶. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح فردی (داوران ورزش)

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	سطح اضطراب داوران فوتبال ایرانی: نقش خودآگاهی و سبک‌های مقابله	۱۳۹۴	صالحی و محسنی
۲	عوامل بازدارنده مؤثر بر نحوه قضاوت داوران فوتبال ایران	۱۳۹۴	رفیعی و همکاران
۳	بررسی عملکرد فردی و ارزیابی عملکرد داوران فوتبال در لیگ‌های کشور	۱۳۹۴	اسکندری و همکاران
۴	توصیف پ مشکلات داوران لیگ برتر فوتبال ایران	۱۳۹۲	ظریف و همکاران
۵	نقش عوامل تحلیل رفتگی بر قضاوت داوران فوتبال: مطالعه موردی داوران لیگ حرفه‌ای فوتبال ایران	۱۳۹۲	مطهری و همکاران
۶	ارتباط تعداد تماشاگران با کورتیزول بزاقی و عملکرد داوران فوتبال	۱۳۹۲	حسینی و همکاران
۷	بررسی عوامل استرزای داوران ملی و بین‌المللی ورزش ایران	۱۳۹۱	رضائی نژاد و همکاران
۸	عوامل مؤثر بر قضاوت داوران لیگ برتر فوتبال ایران	۱۳۸۹	نظریان و همکاران

عملکرد یک تیم یا فرد باشد. البته امروزه با روی کار آمدن سیستم داوران ویدئویی تلاش شده تا میزان اشتباهات داوران را کاهش دهند و در نتیجه عملکردشان بهبود یابد (جدول ۶).

بر اساس جدول شماره ۶، داوران ورزشی یکی از عوامل بسیار مؤثر عملکرد ورزشی در سطح فردی هستند. بر اساس نتایج پژوهش‌ها عوامل بسیاری روی عملکرد داوران و قضاوت آن‌ها از جمله عوامل فردی و روان‌شناسی تأثیرگذار می‌باشد. قضاوت داوران تأثیر مستقیمی بر روی نتیجه یک مسابقه تیمی یا فردی دارد که می‌تواند تعیین‌کننده نتیجه

جدول ۷. مطالعات مدیریت و ارزیابی عملکرد در سطح فردی (ورزشکاران)

ردیف	عنوان	سال	نویسنده مقاله
۱	نخبه یا غیرنخبه: مقایسه مؤلفه‌های ذهن آگاهی در ورزشکاران ایرانی	۱۳۹۸	جلیلوند
۲	بررسی نقش حضور تماشاگران و اضطراب رقابتی بر عملکرد ورزشی ورزشکاران با رویکرد فراتحلیل	۱۳۹۸	صادقی دیزج و همکاران
۳	پیش‌بینی تنظیم شناختی هیجان و بهزیستی روان‌شناختی بر عملکرد ورزشی ورزشکاران حرفه‌ای و نیمه حرفه‌ای	۱۳۹۸	قدیری و صالحیان
۴	تعیین عوامل مؤثر بر موفقیت المپیاد ورزشی درون مدرسه‌ای	۱۳۹۷	ساعت‌چیان و همکاران
۵	تأثیر مراقبه ذهن آگاهی بر وضعیت ذهن آگاهی، حالت اجرای روان (سبک‌بالی) و عملکرد ورزشکاران رشته تنیس روی میز	۱۳۹۷	آقابابا و کاشی
۶	رابطه سرمایه اقتصادی و اهداف پیشرفت با موفقیت ورزشی کشتی‌گیران آزاد و فرنگی تیم ملی جوانان	۱۳۹۶	رحیمی پردنجانی و همکاران
۷	سبک زندگی ورزشکاران نخبه ایرانی (ارائه یک نظریه داده بنیاد)	۱۳۹۵	محمدی ترکمانی و همکاران
۸	اثر بخشی باورهای فراشناختی و خود نظم دهی ورزشی بر موفقیت ورزشی دانشجویان ورزشکار خبره، ماهر و مبتدی	۱۳۹۴	شمسی پور دهکردی و همکاران
۹	نقش کمال‌گرایی ورزشی در ابعاد سلامت روان‌شناختی و موفقیت ورزشی ورزشکاران نخبه	۱۳۹۴	موسوی و همکاران
۱۰	ارتباط بین اضطراب صفتی رقابتی با عملکرد ورزشکاران زن معلول در ورزش‌های انفرادی منتخب تهران	۱۳۹۴	آقاحسن نوش آبادی

۱۱	ارتباط رابطه مربی - ورزشکار با انگیزش موفقیت ورزشکاران نخبه استان کرمانشاه	۱۳۹۴	منصوری و زردتشتیان
۱۲	اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشکاران استان همدان در راه‌یابی به تیم‌های ملی	۱۳۹۳	ضمیری کامل
۱۳	مقایسه مهارت‌های روانی کاراته‌کاران قهرمان و غیر قهرمان و رابطه آن با عملکرد آن‌ها در مسابقات ورزشی	۱۳۹۲	اصفهانی و قزل‌سفلو
۱۴	ارتباط برخی ویژگی‌های شخصی، ترتیب تولد و زمان تولد با موفقیت ورزشی دختران نوجوان ورزشکار استان مرکزی	۱۳۹۲	خلجی و همکاران
۱۵	ارتباط بین چرخه‌های شناختی و حسی مطرح‌شده در نظریه بیوریتیم با عملکرد ورزشی	۱۳۹۱	شعبانی بهار و همکاران
۱۶	بررسی رابطه‌ی اضطراب مربیان با اضطراب و عملکرد بازیکنان فوتسال شهرستان گناباد	۱۳۹۰	عطاردی و همکاران
۱۷	بررسی اختلاف منابع اطلاعاتی ورزشکاران ماهر و غیرماهر در خودارزیابی عملکرد	۱۳۸۹	یلفانی و همکاران
۱۸	رابطه تاب‌آوری و سخت‌کوشی با موفقیت ورزشی و سلامت روانی در ورزشکاران	۱۳۸۷	بشارت و همکاران
۱۹	بررسی ارتباط ابهام نقش، تعارض نقش و اضطراب رقابتی با عملکرد ورزشی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان ورزشکار	۱۳۸۵	ابوالقاسمی و همکاران
۲۰	مقایسه سازه‌های شخصیتی سخت‌کوشی، جامعه‌گرایی و خود پیروی در ورزش‌های گروهی و فردی و تأثیر آن‌ها بر موفقیت ورزشی	۱۳۸۵	بشارت و همکاران
۲۱	رابطه سخت‌کوشی با موفقیت ورزشی و سلامت روانی دانشجویان ورزشکاران	۱۳۸۴	بشارت
۲۲	تأثیر سبک‌های مقابله با استرس بر موفقیت ورزشی	۱۳۸۳	بشارت
۲۳	بررسی رابطه بین عزت‌نفس و موفقیت ورزشی در فوتبالیست‌ها و کشتی‌گیران	۱۳۸۱	بشارت و همکاران

ورزشکاران تأثیرگذار می‌باشند. در صورتی که پژوهش‌های اندکی به‌طور مستقیم به ارزیابی عملکرد ورزشکاران پرداخته‌اند (جدول ۷).

بر اساس پژوهش‌های انجام‌شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشکاران طبق جدول شماره ۷ که با کلیدواژه های عملکرد ورزشکاران و موفقیت ورزشی ورزشکاران جستجو گردید، عوامل زمینه‌ای زیادی بر روی عملکرد

جدول ۸. توزیع فراوانی پژوهش‌های حوزه ارزیابی عملکرد در ورزش بر اساس نوع پژوهش، وابستگی سازمانی، سال انتشار،

سطح عملکرد

مؤلفه	زیر مؤلفه	فراوانی	درصد فراوانی
نوع پژوهش‌نامه	مقاله	۱۰۱	۱۰۰٪
	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۹۷	۹۶٪
	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱	۱٪
وابستگی سازمانی	وزارت آموزش و پرورش	۳	۳٪
	۸۵-۸۰	۶	۵/۹٪
	۹۰-۸۶	۱۲	۱۱/۹٪
	۹۵-۹۱	۵۱	۵۰/۵٪
سال انتشار	۱۴۰۰-۹۶	۳۲	۳۱/۷٪
	سطح سازمانی	۳۹	۳۸/۶٪
سطح عملکرد ورزشی	سطح گروهی (تیم‌های ورزشی)	۸	۷/۹٪
	مدیران	۱۳	۱۲/۹٪
	مربیان	۱۰	۹/۹٪
	داوران	۸	۷/۹٪
	ورزشکاران	۲۳	۲۲/۸٪

عملکرد گروهی (تیم‌های ورزشی) و تعداد ۵۴ مقاله (۵۳/۵٪) مربوط به سطح عملکرد خرد بود که تعداد ۱۳ مقاله (۱۲/۹٪) مربوط به عملکرد مدیران ورزشی، ۱۰ مقاله (۹/۹٪) مربوط به مربیان ورزشی، ۸ مقاله (۷/۹٪) مربوط به داوران ورزشی و ۲۳ مقاله (۲۲/۸٪) مربوط به عملکرد ورزشکاران بود، اما باید توجه داشت که توجه این مقالات به‌طور مستقیم مربوط به ارزیابی عملکرد ورزشکاران نمی‌باشد، بلکه به بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشکاران در زمینه‌های روان‌شناسی، زیستی و اجتماعی پرداخته شده بود (جدول ۸).

با توجه به نتایج جدول ۸، همان‌طور که مشاهده می‌شود در این پژوهش تنها از مقاله‌های علمی - پژوهشی جهت تحلیل مطالعات حیطة ارزیابی عملکرد استفاده شده است. از ۱۰۱ پژوهش انجام‌شده در حوزه ارزیابی عملکرد ورزشی، تعداد ۹۷ مقاله (۹۶٪) وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بوده است. همچنین بیشترین تعداد؛ ۵۱ مقاله (۵۰/۵٪) مربوط به سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ و ۳۲ مقاله (۳۱/۷٪) مربوط به سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ بوده است. از طرفی تعداد ۳۹ مقاله (۳۸/۶٪) مربوط به سطح عملکرد سازمانی، تعداد ۸ مقاله (۷/۹٪) مربوط به سطح

جدول ۹. توزیع فراوانی از نظر تعداد نویسندگان مقاله

ردیف	تعداد نویسنده مقاله	فراوانی	درصد فراوانی
۱	۱-۲ نفر	۲۲	۲۱/۹٪
۲	۳-۴ نفر	۷۰	۶۹/۲٪
۳	۵-۶ نفر	۹	۸/۹٪
۴	مجموع	۱۰۱	۱۰۰٪

بر اساس نتایج جدول ۹، بیشترین توزیع فراوانی از نظر تعداد نویسندگان مربوط به مقالات ۳-۴ نفره با فراوانی ۷۰ بود (جدول ۹).

جدول ۱۰. اسامی و توزیع فراوانی پژوهشگران بر اساس بیشترین تعداد مقاله

ردیف	نام پژوهشگر	فراوانی
۱	رحیم رضانی نژاد	۸
۲	غلامرضا شعبانی بهار، مهرزاد حمیدی	هر کدام ۵
۳	محمد کشتی دار، حسین عیدی	هر کدام ۴
۴	سید نصرالله سجادی، مهدی سلیمی	هر کدام ۳
۵	مهرعلی همتی نژاد، رضا اندام، حسن بحرالعلوم، حمیدرضا گوهررستمی، ابراهیم علی دوست قهفرخی، محمود گودرزی، علی محمد امیرتاش، علی محمد صفانیا، لیلا محمدی، لقمان کشاورز، کامران عیدی پور، بهمن عسگری، محمدعلی صاحبکاران، مصطفی ملائی نژاد، محمد علیمردانی، مصطفی افشاری، حسین زارعیان، سیمین اسکندری دستگیری، ابوذر سوری، حبیب هنری، حسین پورسلطانی	هر کدام ۲

پژوهشگرانی هستند که بیشترین پژوهش را در حیطه ارزیابی عملکرد در سطوح مختلف انجام داده‌اند (جدول ۱۰).

بر اساس نتایج جدول ۱۰، رحیم رضانی نژاد (۸ مورد)، غلامرضا شعبانی بهار (۵ مورد) و مهرزاد حمیدی (۵ مورد)

جدول ۱۱. توزیع فراوانی بر اساس مدل‌های مدیریت و ارزیابی عملکرد استفاده شده توسط پژوهشگران

ردیف	مدل ارزیابی عملکرد	فراوانی
۱	کارت امتیازی متوازن (BSC)	۱۰
۲	تحلیل پوششی سلسه‌مراتبی داده‌ها (AHP)	۱۱
۳	مدل تعالی سازمانی (EFQM)	۵
۴	تحلیل پوششی داده‌ها (DEA)	۴
۵	مدل TOPSIS (روش‌های ترجیح براساس مشابهت به راه حل ایده‌آل)	۳
۶	ارزیابی ۳۶۰ درجه	۳
۷	مدل داشبورد	۱
۸	مدل گسترش عملکرد کیفیت (QFD)	۱
۹	مدل خوشه‌بندی خاکستری	۲
۱۰	مدل HOSHIN	۰
۱۱	مدل مدیریت براساس ارزش‌ها (MBV)	۰
۱۲	مدل ISO	۰
۱۳	مدل مدیریت کیفیت فراگیر (TQM)	۲
۱۴	مدل مدیریت بر مبنای هدف (MBO)	۰
۱۵	مدل تعالی سازمانی بالدريج (BALDRIGE)	۰
۱۶	مدل هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC)	۰

بر اساس نتایج جدول ۱۱، بیشترین توزیع فراوانی بر پایه‌های ارزیابی عملکرد مورد استفاده توسط پژوهشگران مربوط به مدل‌های تحلیل پوششی داده‌ها (۱۱) (رتبه) و کارت امتیازی متوازن (۱۰ مرتبه) می‌باشد (جدول ۱۱).

جدول ۱۲. توزیع فراوانی تحقیقات مدیریت و ارزیابی عملکرد ورزشی بر اساس روش تحقیق

روش تحقیق	فراوانی	درصد فراوانی	
از نظر راهبرد	آزمایشی	۱	۱٪
	توصیفی	۸۷	۸۸/۱٪
	کیفی	۸	۷/۹٪
	آمیخته	۳	۳٪
از نظر اجرا	آزمایشی کامل	۱	۱٪
	نیمه آزمایشی	-	-
	شبه آزمایشی	-	-
	علی مقایسه‌ای	۶	۵/۹٪
	پیمایشی	۳۷	۳۶/۴٪
	همبستگی	۲۹	۲۸/۷٪
	تحلیل محتوا	۲	۲٪
	راهبردی	۱	۱٪
	مصاحبه عمیق	-	-
	مشاهده	-	-
	آمیخته	۹	۸/۹٪
سایر	۱۵	۱۵/۸٪	
بنیادی	۱	۱٪	

توسعه‌ای	۱	۱٪
کاربردی	۸۲	۸۱/۲٪
ترکیبی	۲	۲٪
سایر	۱۴	۱۴/۹٪
مجموع	۱۰۱	۱۰۰٪

## از نظر هدف

پیمایشی (۳۶/۶٪) و از نظر هدف، کاربردی (۸۱/۲٪) بوده است (جدول ۱۲).

یافته‌های جدول ۱۲ نشان می‌دهد که در خصوص ارزیابی عملکرد ورزشی از روش‌های تحقیق مختلفی استفاده شده است؛ به طوری که بیشتر روش تحقیقات انجام شده از نظر راهبرد، توصیفی (۸۸/۱٪)، از نظر اجرا،

## جدول ۱۳. توزیع فراوانی تحقیقات ارزیابی عملکرد ورزشی بر اساس روش نمونه‌گیری

ردیف	روش نمونه‌گیری	فراوانی	درصد فراوانی
۱	تصادفی ساده	۱۸	۱۷/۸٪
۲	تصادفی سیستماتیک	-	-
۳	تصادفی طبقه‌ای	۶	۵/۹٪
۴	تصادفی خوشه‌ای	۳	۳٪
۵	غیر تصادفی هدفمند	۳۵	۳۴/۷٪
۶	غیر تصادفی در دسترس	۳	۳٪
۷	ترکیبی غیر تصادفی	-	-
۸	کل شمار	۲۶	۲۵/۷٪
۹	داوطلبانه	-	-
۱۰	غیر تصادفی گلوله برفی	۱	۱٪
۱۱	ترکیبی	۶	۵/۹٪
۱۲	نامشخص	۳	۳٪
۱۳	مجموع	۱۰۱	۱۰۰٪

جدول شماره ۱۳ توزیع فراوانی روش نمونه‌گیری تحقیقات انجام شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی را نشان می‌دهد و حاکی از آن است که روش‌های نمونه‌گیری غیر تصادفی

هدفمند (۳۴/۷٪) و کل شمار (۲۵/۷٪) بیشترین روش نمونه‌گیری مورد استفاده بوده‌اند (جدول ۱۳).

## جدول ۱۴. توزیع فراوانی تحقیقات ارزیابی عملکرد در ورزش بر اساس ابزار مورد استفاده

ابزار و وضعیت آن	فراوانی	درصد فراوانی
پرسشنامه	۷۷	۷۶/۲٪
آزمون	-	-
چک‌لیست	۳	۳٪
برگه کدگذاری	۱	۱٪
مصاحبه	۲	۲٪
مشاهده	۴	۴٪
ترکیبی	۱۳	۱۲/۹٪

## نوع ابزار

نامشخص	۱	۱٪	وضعیت ابزار
استاندارد	۲۹	۲۸/۷٪	
محقق ساخته	۵۵	۵۴/۵٪	
بومی سازی ابزار	۶	۵/۹٪	
ترکیبی	۴	۴٪	
نامشخص	۷	۶/۹٪	
صوری	۱۴	۱۳/۹٪	
محتوایی	۸	۷/۹٪	وضعیت روایی ابزار
سازه	۲	۲٪	
صوری و محتوایی	۳۱	۳۰/۷٪	
روایی در سایر مطالعات	۵	۵٪	
بدون اشاره	۱۶	۱۵/۸٪	
ترکیبی	۲۵	۲۴/۸٪	
باز آزمایشی	۱	۲٪	
دونیم کردن	-	-	وضعیت پایایی ابزار
دو فرم موازی	-	-	
آلفای کرونباخ	۶۷	۶۶/۳٪	
عینیت	۳	۳٪	
ترکیبی	۱۸	۱۶/۸٪	
بدون اشاره	۱۲	۱۱/۹٪	
لیکرت	۲۷	۲۶/۷٪	
ترستون	-	-	مقیاس ابزار
گاتمن	-	-	
بوگاردوس	-	-	
برگه کدگذاری	۳	۳٪	
گزارش در چک لیست	۱	۱٪	
بدون اشاره	۶۷	۶۶/۳٪	
ترکیبی	۳	۳٪	
مجموع	۱۰۱	۱۰۰٪	

از روش پایایی آلفای کرونباخ (۶۶/۳٪) استفاده کرده‌اند. علاوه بر این، اگرچه در مورد مقیاس ابزار، بیشتر تحقیقات انجام شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی به مقیاس ابزار اشاره دقیقی نکرده‌اند، اما در بیشتر تحقیقات انجام شده از مقیاس اندازه‌گیری لیکرت (۲۶/۷٪) استفاده کرده‌اند (جدول ۱۴).

اطلاعات جدول ۱۴ نشان می‌دهد که ابزار پرسش‌نامه (۷۶/۲٪) بیشترین استفاده را در تحقیقات انجام شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی دارد. وضعیت ابزار مورد استفاده نیز به صورت محقق ساخته (۵۴/۵٪) بیشترین درصد را به خود اختصاص داده بود. در خصوص روایی، روایی صوری و محتوایی (۳۰/۷٪) بیشترین روایی مورد استفاده در تحقیقات بوده است در مورد پایایی نیز بیشتر تحقیقات انجام شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی

## بحث و نتیجه‌گیری

بررسی مقالات حوزه مدیریت و ارزیابی عملکرد ورزشی ایران از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰ نشان داد که اسناد از نقطه نظر وابستگی سازمانی، با تعداد ۹۷ مقاله بیشترین وابستگی را به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری داشته‌اند و با تعداد سه مقاله، خلأ حضور نهاد بسیار مؤثر و تعیین‌کننده‌ای چون آموزش و پرورش به‌وضوح احساس می‌شود. آموزش و پرورش به‌عنوان یک نهاد آموزشی و تربیتی نقش بسیار سازنده‌ای در کشف و پرورش استعدادها در راستای هدایت ورزشکاران نخبه و توسعه عملکرد آنها در سطح خرد دارد. بنابراین انجام پژوهش‌هایی در راستای ارزیابی عملکرد ادارات تربیت‌بدنی، معاونین پرورشی، تربیت‌بدنی و سلامت، کارشناسان تربیت‌بدنی، آموزگاران و دبیران تربیت‌بدنی آموزش و پرورش ضروری به نظر می‌رسد.

یافته‌های تحقیق نشان داد که از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ بیشترین تحقیقات مرتبط با ارزیابی عملکرد در ورزش انجام گرفته است (۵۲ مورد). همچنین بعد از آن در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ نیز با ۳۲ مقاله بیشترین تعداد فراوانی‌ها را دارد. شاید بتوان دلیل آن را درک بهتر نقش مدیریت و ارزیابی عملکرد ورزشی در سطوح مختلف عملکرد؛ سطح عملکرد سازمانی، سطح عملکرد گروهی یا تیم‌های ورزشی و سطح خرد عملکرد در ارزیابی عملکرد مدیران، مربیان، داوران و ورزشکاران حرفه‌ای در سال‌های اخیر دانست. باوجود این، همچنان در حال حاضر به خاطر اهمیت مدیریت و ارزیابی عملکرد و به‌روز بودن سازمان‌ها، تیم‌ها و افراد جهت بهبود مستمر عملکرد خود نیازهای پژوهشی باکیفیت در زمینه ارزیابی عملکرد ورزشی به چشم می‌آید. از طرف دیگر، بین مقالات ارزیابی عملکرد با مدیریت عملکرد ورزشی اختلاف وجود دارد به‌طوری‌که بیشتر مقالات منتشر شده به ارزیابی عملکرد در ورزش و کمتر به مفهوم مدیریت عملکرد در ورزش پرداخته‌اند، بنابراین

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بیشتری در زمینه مدیریت عملکرد در ورزش انجام شود.

از لحاظ توزیع فراوانی بر اساس بررسی سطوح عملکرد ورزشی یافته‌ها نشان داد که بیشترین تحقیقات در سطح عملکرد خرد با تعداد ۵۷ مقاله انجام شده بود، اما باید به این نکته بسیار مهم توجه داشت که در سطح خرد به ارزیابی عملکرد مدیران، مربیان، داوران بیشتر پرداخته شده بود و پژوهش‌های حیطه ارزیابی عملکرد ورزشکاران بیشتر به عوامل مهم تأثیرگذار بر عملکرد ورزشکار نخبه مانند عوامل زیستی، عوامل روانشناسی در حیطه روانشناسی ورزشی و عوامل اجتماعی و همچنین موفقیت ورزشی پرداخته بودند؛ و کمتر به‌صورت مستقیم تحقیقاتی در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشکاران پرداخته شده بود. بنابراین خلأ وجود پژوهش‌هایی مانند بررسی رابطه بین عوامل زیستی، عوامل روان‌شناسی و عوامل اجتماعی بر عملکرد ورزشکاران (با توجه به اهمیت رابطه علی و معلولی بین عوامل جهت مدیریت عملکرد ورزشکار حرفه‌ای)، ارائه مدل‌های ارزیابی عملکرد ورزشکاران در رشته‌های مختلف فردی و تیمی، طراحی داشبورد عملکرد ورزشکاران بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

از طرف دیگر، در سطح عملکرد سازمانی بیشتر پژوهش‌ها در زمینه ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی نظیر وزارت ورزش و جوانان، اداره کل ورزش و جوانان استان‌ها، ادارات تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها، برخی فدراسیون‌های ورزشی، مؤسسات تربیت‌بدنی دانشگاه‌های علوم پزشکی، پژوهشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یک مورد در رابطه با کمیته ملی المپیک انجام شده بود. پیشنهاد می‌گردد پژوهشگران به طراحی مدل‌های ارزیابی عملکرد کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی بخصوص فدراسیون‌های مدال‌آور در سطح بین‌المللی، با بهره‌گیری از سایر مدل‌های مدیریت

محقق ساخته در اکثر تحقیقات به کار برده شده است، انتخاب روش و ابزار مناسب برای جمع آوری داده‌ها همواره از دغدغه اصلی هر پژوهش می‌باشد و در زمانی که ابزار استاندارد برای پژوهش وجود نداشته و یا در دسترس نباشد، محقق از ابزار محقق ساخته استفاده خواهد کرد؛ نتایج این پژوهش نشان داد برخی پرسشنامه‌های استاندارد در حیطه روانشناسی ورزشی در سطح ورزشکاران مورد استفاده قرار گرفته بود؛ از طرفی مدل‌های گوناگونی برای ارزیابی عملکرد سازمان‌ها وجود دارد اما باید این مدل‌ها به هنگام اجرا در ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی بر اساس گونه‌های عملکردی سازمان‌ها بومی‌سازی شود و تغییراتی داشته باشند.

دیگر نتایج تحقیق نشان داد که وضعیت بررسی روایی از نوع صوری و محتوایی با تعداد ۳۱ مقاله، بیشترین حجم را به خود اختصاص داده است؛ با توجه به اینکه ابزار اندازه‌گیری محقق ساخته بیشترین درصد را در این تحقیقات در بر گرفته است از این رو سنجش روایی صوری و محتوایی و یا ترکیبی با این نتایج قابل قبول است. در نهایت به نظر می‌رسد که در مورد پوشش موضوعی تحقیقات انجام شده در حیطه ارزیابی عملکرد ورزشی، در زمینه استفاده از مدل‌های ارزیابی عملکرد سازمان‌های ورزشی، ارزیابی عملکرد تیم‌های ورزشی و همچنین روش‌شناسی و ابزار، تعادل وجود ندارد و برخی از موارد بیشتر مورد توجه هستند و برخی دیگر از دید محققان به دور مانده‌اند. از این رو، توجه و دقت اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در این زمینه نقش بسزایی دارد؛ به طوری که می‌توانند با هدایت و راهنمایی محققان به سوی مدل‌های دیگر، مؤلفه‌ها و ورزش‌ها و همچنین روش‌های تحقیق که در تحقیقات کمتر بدان توجه می‌شود، نقش مهمی در این بخش ایفا نمایند. با توجه به نتایج و به منظور کمک به ارتقای سطح تحقیقات

عملکرد مانند مدل MBV، EFQM، HOSHIN، مدل داشبورد عملکرد، مدل QFD و یا ترکیبی از عوامل مهم این مدل‌ها و ساخت مدل جدید، پردازند. در سطح عملکرد گروهی نیز پژوهش‌ها اکثراً به بررسی عملکرد باشگاه‌های رشته ورزشی فوتبال پرداخته بودند. لذا پیشنهاد می‌شود پژوهشگران تحقیقاتی را در حیطه طراحی مدل ارزیابی عملکرد باشگاه‌های پرطرفدار - که در سطح ملی و بین‌المللی مقام آور هستند - در سایر رشته‌های تیمی مانند والیبال، بسکتبال، فوتسال، هندبال و غیره پردازند.

در سطح تیمی نیز بر اساس داده‌های جدول ۳، بیشتر پژوهش‌ها در سطح میانی عملکرد ورزشی به خصوص تیم‌های ورزشی به بررسی عوامل مدیریتی مؤثر بر عملکرد باشگاه‌های ورزشی پرداخته شده است؛ در حالی که عوامل متعددی از جمله عملکرد تیمی ورزشکاران، عملکرد کادر (تیم) فنی و مربیان نیز بر موفقیت و عملکرد تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی تأثیرگذار می‌باشد و لازم هست به این ابعاد مهم توجه شود.

در ادامه یافته‌ها نشان داد که روش تحقیق توصیفی با تعداد ۸۷ مقاله و پیمایشی ۳۷ مقاله، در اکثر تحقیقات انجام شده در این حیطه استفاده شده است، این مورد نشان می‌دهد که عمده کارهای انجام شده در مدیریت ورزشی مبتنی بر مطالعات توصیفی - پیمایشی است. همچنین نتایج نشان داد که بیشتر مطالعات در حوزه ارزیابی عملکرد ورزشی از نظر هدف به صورت کاربردی بوده که مشخص می‌کند خاصیت مطالعات حوزه مدیریت عملکرد و ارزیابی عملکرد بیشتر کاربردی می‌باشد. از سوی دیگر، یافته‌ها نشان داد که ابزار پرسشنامه با تعداد ۷۷ مقاله بیشترین ابزار مورد استفاده در این تحقیقات بوده است که با توجه به اکثریت گرایش مدیریت ورزشی و روش تحقیق توصیفی، نتایج می‌تواند مورد قبول قرار گیرد. با بررسی وضعیت ابزار مورد استفاده توسط پژوهشگران، یافته‌ها نشان داد که ابزار

❖ آموزش و ترویج نتایج علمی مربوط به حوزه ارزیابی عملکرد ورزشی در میان دانشجویان و اساتید علاقمند به این حوزه.

علمی در خصوص ارزیابی عملکرد ورزشی پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

❖ روش های نوین و ترکیبی ارزیابی عملکرد مانند مدل HOSHIN، EFQM، MBV، مدل داشبورد عملکرد، مدل QFD و یا ترکیبی از عوامل مهم این مدل‌ها بیشتر مورد توجه قرار بگیرند.

❖ با توجه به وجود رابطه علی و معلولی و نیاز به یکپارچگی در سطوح مختلف مدیریت عملکرد (کلان، میانی و خرد) و از آن‌جاکه پژوهش‌های اندکی در زمینه ارزیابی عملکرد ورزشکاران حرفه‌ای با نگاه مدیریتی انجام شده است؛ پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در این زمینه انجام شود چراکه موفقیت ورزشکاران می‌تواند تضمین کننده موفقیت و توسعه عملکرد تیم‌ها و سازمان‌ها باشد.

همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر و اهمیت ارتقای سطح پژوهش‌های علمی در خصوص ارزیابی عملکرد ورزشی انجام موارد ذیل در پژوهش‌های آتی می‌تواند به توسعه این اسناد کمک شایانی نماید:

❖ آگاهی و اطلاع‌رسانی به مدیران سطح استراتژیک در رابطه با اهمیت وجود واحد مدیریت و ارزیابی عملکرد در سازمان‌های ورزشی باهدف بهبود و توسعه مستمر عملکرد سازمان مربوطه و همکاری لازم سازمان‌ها با پژوهشگران در راستای اجرای طرح پژوهشی از طرف دانشگاه‌ها.

❖ استفاده از سایر مستندات مانند تحلیل موضوعی، تحلیل استنادی، فراتحلیل برای جامعیت دادن به ارزیابی عملکرد

❖ همسو کردن بخش‌های پژوهشی با نیازهای ملموس اجتماعی در حیطه ارزیابی عملکرد در سطح خرد و به‌خصوص زمینه استعدادیابی ورزشی.

## منابع و مآخذ

۱. بنی تمیم، حمید؛ شتاب بوشهری، ناهید؛ مهدی پور، عبدالرحمن؛ خطیبی، امین (۱۳۹۸). طراحی مدل نظام جامع ارزیابی عملکرد هیات های کشتی ایران، مجله رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۷ (۲۴)، ۹-۲۳.
۲. توفیقی، منصوره؛ راسخ، نازنین؛ فتاحی مسرور، فروغ (۱۳۹۹). مرور نظام مند مطالعات انجام شده در حیطه استعدادیابی ورزشی، مجله مدیریت ارتباطات در رسانه های ورزشی، ۷ (۲۷)، ۲۵-۳۲.
۳. جعفری، افسر؛ احسانی، محمد؛ خبیری، محمد؛ مومنی، منصور (۱۳۸۸). طراحی سیستم ارزیابی عملکرد دانشکده های تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران، مدیریت ورزشی، شماره ۲، ۵۱-۷۲.
۴. حبیب هنری، لیلا محمدی، فرزاد غفوری، مصطفی افشاری، (۱۳۹۲). کاربرد روش PCA در ارزیابی عملکرد فدراسیون های ورزشی براساس رویکردهای EFQM، مجله رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۱ (۲)، (۱۹-۲۹).
۵. حسینی، میثاق (۱۳۹۳). طراحی مدل ارزیابی عملکرد باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران، رساله دوره دکتری، دانشکده تربیت-بدنی، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان.
۶. خوشدل، ایمان؛ خدایاری، عباس؛ کهتدل، مهدی؛ قربانی، محمدحسین (۱۳۹۹). تعیین مولفه های مدل مدیریت عملکرد منابع انسانی در وزارت ورزش و جوانان براساس رویکرد تحلیل محتوا، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۲ (۶۲)، ۱۷-۳۸.
۷. رحیم رضانی نژاد، مهر علی همتی نژاد، محمد رحیم رضانیان، محمدحسن قلی زاده، میثاق حسینی کشتان، (۱۳۹۵). تأثیر تغییرات مدیریتی بر عملکرد باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران، دو فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۶ (۱۲)، (۱۷-۲۶).
۸. رضائیان، علی، گنجعلی، اسدالله (۱۳۹۵). مدیریت عملکرد چپستی، چربی و چگونگی. انتشارات دانشگاه امام صادق (ع). چاپ دوم. شماره ۲۵۷۲۷۲۱.
۹. رضانی نژاد، رحیم؛ رضایی، مرتضی؛ خسروی، آذر؛ ملایی، مینا (۱۳۹۲). مقایسه شاخص های ارزیابی عملکرد مربیان باشگاهی از دیدگاه کارشناسان، ورزشکاران و مربیان، نشریه مدیریت ورزشی، ۵ (۱۷)، ۱۹۱-۲۱۴.
۱۰. رضانی نژاد، رحیم؛ میرجمالی، الهام؛ رحمانی نیا، فرهاد (۱۳۹۱). بررسی عوامل استرس زای داوران ملی و بین المللی ورزش ایران، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۴ (۱۶)، ۲۰۷-۲۲۴.
۱۱. رضانی نژاد، رحیم؛ همتی نژاد، مهر علی؛ رضانیان، محمد رحیم؛ قلی زاده، محمدحسن؛ حسینی کشتان، میثاق (۱۳۹۵). تأثیر تغییرات مدیریتی بر عملکرد باشگاه های فوتبال لیگ برتر ایران، دو فصلنامه پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۶ (۱۲)، ۱۷-۲۶.
۱۲. روحانی، میثم؛ طالب پور، مهدی؛ رضانی نژاد، رحیم؛ بنار، نوشین (۱۳۹۲). تحلیل عاملی شاخص های ارزیابی عملکرد مربیان حرفه ای فوتبال ایران، مجله پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۲ (۵)، ۳۵-۴۸.
۱۳. زارعیان، حسین؛ کردی، محمدرضا؛ رجبی، حمید؛ رضایی، زهره (۱۳۹۷). تحلیل عملکرد کاروان ورزشی ایران در بازی های المپیک ۲۰۱۶ ریودوژانیرو، مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۱۰، شماره ۵، صفحه ۱۷-۴۶.

۱۴. سجادی، سید نصرالله؛ صفری، حمیدرضا؛ ساعت چیان، وحید؛ رسول، سید مهدی (۱۳۹۲). اولویت بندی عوامل موثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو، نشریه پژوهش های معاصر در مدیریت ورزشی، ۳ (۵)، (۱).

۱۵. سراجی، مهدیه؛ حسینی، سید عماد؛ احسانی، محمد؛ برومند، محمدرضا (۱۳۹۵). ارزیابی و بهینه سازی عملکرد فدراسیون های ورزشی منتخب جمهوری اسلامی ایران با استفاده از روش تحلیل پوششی داده ها، فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۳۳، ۱۵۱-۱۶۲.

۱۶. سلیمانی دامنه، جهانگیر؛ حمیدی، مهرزاد؛ سجادی، سید نصرالله (۱۳۹۳). ارزیابی عملکرد تیم های لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از مدل تلفیقی AHP و DEA، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۶ (۲۲)، ۱۲۶-۱۰۵.

۱۷. سلیمانی دامنه، جهانگیر؛ حمیدی، مهرزاد؛ سجادی، سید نصرالله (۱۳۹۳). ارزیابی عملکرد تیم های لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از مدل تلفیقی AHP و DEA، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۶ (۲۲)، ۱۲۶-۱۰۵.

۱۸. شعبانی بهار، غلامرضا؛ پورسلطانی زرنندی، حسین؛ زارعیان، حسین (۱۳۹۲). ارزیابی عملکرد پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۷-۱۳۷۷، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۵ (۲۰)، ۶۲-۳۷.

۱۹. شفیع، شهرام (۱۳۹۱). انتخاب بهترین مدل رتبه بندی کشورها در بازی های آسیایی بر اساس مدل های شبکه عصبی، درختی و الگوریتم K و نزدیک ترین همسایه، نشریه مدیریت و توسعه ورزش، دوره ۱، شماره ۱، ۲۷-۴۰.

۲۰. شفیع، شهرام؛ کهندل، مهدی؛ منتظرعلیه، مهدی؛ رادی نیا، غلام رضا (۱۳۹۴). شناسایی، وزن دهی و اولویت بندی شاخص های ارزیابی عملکرد باشگاه های ورزشی، مجله مدیریت و توسعه ورزش، ۳ (۱)، ۹۸-۸۳.

۲۱. شیرویه زاد؛ هادی، یزدانی، فرهاد (۲۰۱۴). ارزیابی عملکرد و رتبه بندی کشورهای آسیایی شرکت کننده در بازی های المپیک ۲۰۱۲ لندن از طریق تحلیل پوششی داده ها

۲۲. صاحبکاران، محمدعلی؛ رضانی نژاد، رحیم؛ شوندی، نادر؛ صادقی، منیژه؛ ریحانی، محمد (۱۳۹۵). شاخص های ارزیابی عملکرد مربیان زن والیبال ایران، فصلنامه پژوهش های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، ۸ (۱)، ۸۹.

۲۳. صادقی آرانی، زهرا؛ میرغفوری، سیدحبيب الله (۱۳۸۸). تجزیه و تحلیل وضعیت توسعه یافتگی ورزشی استان های ایران طی سال های ۸۵-۱۳۸۴، نشریه مطالعات مدیریت ورزشی شماره ۳، ۱۰۳-۱۲۰.

۲۴. طالب پور، مهدی؛ کشتی دار، محمد (۱۳۸۸). طراحی مدل نظارت و ارزیابی تربیت بدنی و ورزش فوق برنامه دانشگاه ها، مطالعات مدیریت ورزشی (پژوهشکده تربیت بدنی)، شماره ۳ (پیاپی ۲۴).

۲۵. ظریفی، مجتبی؛ بحرالعلوم، حسن؛ اندام، رضا؛ شیخ، رضا (۱۳۹۷). رویکردی نوین در طراحی پرسش نامه ارزیابی عملکرد منابع انسانی در سازمان های ورزشی با استفاده از تکنیک طراحی مبتنی بر بدیهیات. فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش -

#### های کاربردی در مدیریت ورزشی.

۲۶. عسگری، بهمن؛ پیرجمادی، ناهید؛ عبدی، حسین (۱۳۹۴). تحلیل حضور کشتی ایران در بازی های المپیک: از لندن تا لندن، مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ۷، شماره ۲۸ - شماره پیاپی ۲۸، صفحه ۱۶۷-۱۸۰.

۲۷. عیدی، حسین؛ عباسی، همایون؛ نظری، فرهاد؛ عیدی پور، کامران؛ سوری، ابودر (۱۳۹۳). ارزیابی و تحلیل عملکرد ورزشکاران ایران در بازی های المپیک تابستانی (۱۹۴۸ لندن - ۲۰۱۲ لندن)، مجله پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۲ (۸)، ۹۱.
۲۸. عیدی، حسین؛ عباسی، همایون؛ نظری، فرهاد؛ عیدی پور، کامران؛ سوری، ابودر (۱۳۹۳). ارزیابی و تحلیل عملکرد ورزشکاران ایران در بازی های المپیک تابستانی (۱۹۴۸ لندن - ۲۰۱۲ لندن)، مجله پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۲ (۸)، ۹۱.
۲۹. عیدی، حسین؛ عسگری، بهمن (۱۳۹۳). ارزیابی و تحلیل عملکرد ایران در بازی های آسیایی در مقایسه با سایر رقبا، نشریه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱ (۱)، ۷۳-۸۴.
۳۰. عیدی، حسین؛ عسگری، بهمن (۱۳۹۳). ارزیابی و تحلیل عملکرد ایران در بازی های آسیایی در مقایسه با سایر رقبا، نشریه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱ (۱)، ۷۳-۸۴.
۳۱. فسنقری، الهام؛ رضانی نژاد، رحیم؛ قربانی، محمدحسین (۱۴۰۰). معرفی ابزار ارزیابی عملکرد فدراسیون های ورزشی. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۳ (۲)، ۴۷۳-۵۱۰.
۳۲. کشاورز، لقمان؛ حمیدی، مهرزاد؛ گودرزی، محمود؛ سجادی، سید نصرالله (۱۳۹۳). تدوین نظام مدیریت عملکرد کمیته ملی المپیک با رویکرد BSC. فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱ (۱)، ۲۱-۳۰.
۳۳. گوهررستمی، حمیدرضا، ملائی نژاد، مصطفی، رضانی نژاد رحیم (۱۳۹۷). طراحی نظام ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان، فصلنامه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش.
۳۴. گوهررستمی، حمیدرضا؛ ملائی نژاد، مصطفی؛ رضانی نژاد، رحیم (۱۳۹۸). تحلیل ابعاد عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان بر مبنای مدل کارت امتیازی متوازن، نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش، ۶ (۲)، ۳۴۵-۳۵۶.
۳۵. محمدی علی (۱۳۸۹). آرایه یک مدل ریاضی برای رتبه بندی کشور های شرکت کننده در بازی های آسیایی ۲۰۰۶ قطر، نشریه المپیک، دوره ۱۸، شماره ۳ (پیاپی ۵۱)، ۱۹-۷.
۳۶. مظفری، سیدامیراحمد؛ قره، محمدعلی (۱۳۸۴). وضعیت ورزش همگانی ایران و مقایسه آن با چند کشور منتخب جهان. علوم حرکتی و ورزش، ۳ (۶)، ۱۷۱-۱۵۱.
۳۷. ملائی نژاد، مصطفی؛ گوهررستمی، حمیدرضا؛ رضانی نژاد، رحیم (۱۳۹۷). مدل یابی معادلات ساختاری شاخص های ارزیابی عملکرد اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۶ (۳۲).
۳۸. ملائی، مینا (۱۳۹۴). بررسی سطح توسعه یافتگی ورزش قهرمانی استان های ایران، اولین همایش ملی دستاوردهای نوین تربیت بدنی و ورزش.
۳۹. میرکازمی، سیده عذرا (۱۳۸۸)، طراحی مدل ارزیابی عملکرد ادارات تربیت بدنی دانشگاه های کشور، رساله دکتری، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه گیلان.
۴۰. نژادسجادی، سید احمد؛ سلیمانی دامنه، جهانگیر (۱۳۹۳). شناسایی و اولویت بندی شاخص های ارزیابی عملکرد فدراسیون های ورزشی ایران با استفاده از مدل AHP، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، ۶ (۲۳)، ۱۹۲-۱۷۹.

۴۱. همتی نژاد، مهر علی؛ قلی زاده، محمد حسن؛ رضانیان، محمد رحیم؛ میرکازمی، سیده عذرا (۱۳۸۹). اولویت بندی شاخص های ارزیابی عملکرد ادارات تربیت بدنی دانشگاه ها، پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۲۷، ۱۲۷-۱۳۸.

۴۲. هنری، حبیب؛ محمدی، لیلا؛ غفوری، فرزاد؛ افشاری، مصطفی (۱۳۹۲). کاربرد روش PCA در ارزیابی عملکرد فدراسیون های ورزشی براساس رویکردهای EFQM، مجله رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۱ (۲)، ۱۹-۲۹.

۴۳. یزدان پناه محمدجواد (۱۳۸۲). بررسی عملکرد فدراسیون دو و میدانی از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۹، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران.

44. Neely, A. and Adams, C. (2002), "Perspectives on performance: The performance prism", forthcoming in Journal of Cost Management.
45. Strijbos, J. W., Martens, R. L., Prins, F. J., & Jochems, W. M. G. (2006). Content analysis: What are they talking about? Computers and Education, 46(1), 29-48.
46. Lovalgia, M.J., Lucus, J.W., 2005, High visibility athletic programs in the football, The Sport Journal, 8 (2), pp. 1-9.
47. De-Bosscher, V., De Knop, P., Heyndels., B., 2003, Comparing relative sporting success among countries: create equal opportunities in sport, Journal for Comparative Physical Education and Sport, 3 (3), pp. 109-120.
48. Hoffmann, R., Lee, C.G., Ramasamy, B., 2002, Public policy and Olympic success, Applied Economics Letters, 9, pp. 545-548.
49. Jiang, Y., MA., T., Huang, Z.H., 2010, The economic factors analysis in Olympic game, International Journal of Sports Science and Engineering, 4 (3), pp. 181-187.
50. Johnson, D.K.N., Ali, A., 2002, A tale of two seasons: Participation and medal counts at the summer and winter Olympic Games, Retrieved February 15, 2003, from [http://www.wellesley.edu/economics/wkpapers/wellwp\\_0010.pdf](http://www.wellesley.edu/economics/wkpapers/wellwp_0010.pdf). Wellesley, MA: Wellesley College.
51. Kuper, G.H., Sterken, E., 2003, Olympic participation and performance since 1896, Graduate school/research institute systems, Organizations and management, University of Groningen Report, No. 03C19, Retrieved September 3, 2003, from <http://som.eldoc.uib.rug.nl/reports/themeC/2003/03C19>.
52. Morton, R.H., 2002, Who won the Sydney 2000 Olympics? An allometric approach, The Statistician 51, pp. 147-155.
53. Tcha, M., Perchin. V., 2003, Reconsidering performance at the summer Olympics and revealed comparative advantage, Journal of Sports Economics, 4 (3), pp. 216-239.
54. Van-Bottenburg, M., 2000, Het top sport klimaat in Nederland (The elite sports climate in the Netherlands), Hertogenbosch, The Netherlands, Diopler-Janssens and van Bottenburg bv.

## Performance Evaluation Audit in Iranian Sports with Content Analysis Approach

Mostafa Molaeinejad<sup>\*1</sup> - Hamidreza Goharrostami<sup>2</sup> - Rahim Ramezanejad<sup>3</sup>

1. Doctoral student of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Guilan University, Rasht, Iran. 2. Assistant Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Guilan University, Rasht, Iran. 3. Professor of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Guilan University, Rasht, Iran

(Received:2022/02/12;Accepted:2022/08/14)

### Abstract

The purpose of this study was to review the studies conducted in the field of performance appraisal in Iranian sports with a content analysis approach in the period 2001-2021. The research method was descriptive, and content analysis type in terms of depth of scope. The statistical population of the study was 101 articles published in the field of research concepts from 2001 to 2021 in Iran. Articles with the keywords performance management, performance appraisal, sports performance, team performance, sports success, performance of managers, coaches and referees, athlete success and athlete performance were searched in Magiran, SID, Noormags and Ensani.ir databases. The tool used was a checklist and spss software was used to analyze the information. The results showed that out of 101 studies, 53% were dedicated to the evaluation of individual performance (managers / coaches / referees and athletes) and the rest to the evaluation of the performance of sports organizations. In addition, the Balanced Scorecard (BSC) performance model and data hierarchy analysis (AHP) models have been used. In most research, a researcher-made questionnaire (54.5%) was used, most of which were of formal and content type (30.7%) and most of which were Cronbach's alpha (66.3%). Is. Also, the research method was 88.1% in terms of strategy (descriptive), 36.6% in terms of implementation (survey) and 81.2% in terms of purpose (applied). In addition, in terms of sampling method, 34.7% of non-random sampling had the highest frequency. Also, most of the articles were researched by 3-4 authors (69.2%). According to the more specific findings of this study, it seems that the evaluation of team performance and performance of athletes should be evaluated with more accurate and fewer models. In addition, the use of accurate and objective statistical information, combined methods of validity and reliability, and methods based on mathematical models are suggested.

### Keywords

Athletes, Content Analysis, Performance Evaluation, Sports Team, Sports Organization.

---

\* Corresponding Author : Email: mostafa.molaeinejae@gmail.com , Tel: +989398435960